

Formanden: Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til anden behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om Danmarks erhvervsfond. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Lovforslaget (nr. 6) findes i tillæg A. sp. 00, fremsættelsen i tidenden sp. 53).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 5-10 på dagsordenen afførte sager nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Lovforslaget (nr. 7) findes i tillæg A. sp. 00, fremsættelsen i tidenden sp. 53)

Første behandling af forslag til lov om kontrol med overholdelsen af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordninger om monopoler og konkurrencebegrænsninger.

(Lovforslaget (nr. 8) findes i tillæg A. sp. 00, fremsættelsen i tidenden sp. 53)

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om en kartoffelmelsordning. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Lovforslaget (nr. 9) findes i tillæg A. sp. 00, fremsættelsen i tidenden sp. 53)

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om spiritus og gær. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Lovforslaget (nr. 10) findes i tillæg A. sp. 00, fremsættelsen i tidenden sp. 53)

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om aktieselskaber. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Lovforslaget (nr. 11) findes i tillæg A. sp. 00, fremsættelsen i tidenden sp. 53)

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om forsikringsvirksomhed. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Lovforslaget (nr. 12) findes i tillæg A. sp. 00, fremsættelsen i tidenden sp. 53)

Lovforslagene sattes til forhandling.

Formanden: Da der er så mange sager på dagsordenen, skal jeg være liberal i min praktisering af taletiden, det gælder især partier, der har flere ordførere.

Poul Dalsager: De her fremsatte lovforslag er alle gengangere fra forrige folketingsår, og jeg finder ingen grund til at knytte mange bemærkninger til dem, men vil gerne henvise til, hvad mit partis ordfører sagde ved de førstebehandlinger, som forslagene blev underkastet i sidste folketingsår. I øvrigt mener jeg, at de spørgsmål, som forslagene omhandler, bedst egner sig til udvalgsbehandling.

Lovforslag nr. 6 om ændring af lov om Danmarks erhvervsfond er en naturlig tilpasing af bestemmelserne, som ikke giver anledning til særlige bemærkninger.

Lovforslag nr. 7 om ændring af lov om en uretmæssig konkurrence og varebetegnelse har været behandlet i et udvalg i sidste folketingssamling, hvor der er modtaget en række henvendelser fra erhvervsorganisationer. Den afgivne beretning med de bilag, som følger med, vil naturligvis indgå i det kommende udvalgsarbejde. Forslaget indeholder en bemyndigelse til handelsministeren til at bestemme retningslinjer m.v. vedrørende varebetegnelser i overensstemmelse med de i EF gældende regler.

[Poul Dalsager.]

Lovforslag nr. 8 om kontrol med overholdelse af EFs forordninger om monopoler og konkurrencebegrænsninger er til gengæld forslag om en ny lov, som har til hensigt at bemyndige monopoltilsynet til at give EF-myndighederne oplysninger, som måtte være nødvendige for, at man kan kontrollere monopoler og priskonkurrencebegrænsninger.

Lovforslag nr. 9 om ændring af lov om en kartoffelmelsordning indeholder en tilpasning til EF-reglerne, idet vore regler på området ikke kan opretholdes ved vor tilslutning.

Det samme gælder lovforslag nr. 10 om ændring af lov om spiritus og gær. Bestemmelserne i denne lov er ikke i overensstemmelse med fællesmarkedsreglerne. Her er rejst spørgsmålet under sidste samlings udvalgsbehandling af forslaget om det formålstjenlige i overhovedet at opretholde en koncessionsordning. Dette bør udvalget formentlig overveje nøjere sammen med handelsministeren, når man kommer til udvalgsarbejdet.

Lovforslag nr. 11 og 12 vedrører lov om aktieselskaber og lov om forsikringsvirksomhed. De foreslåede ændringer er ikke særlig vidtgående, men er nødvendige af hensyn til den harmonisering, som skal finde sted på disse områder.

De øvrige ændringer i selskabslovgivningen, som regeringen har proklameret i sin åbningstale, tror jeg at vi alle her i salen imødeser med betydelig interesse.

Mads Eg Damgaard: De seks foreliggende lovforslag fra handelsministeren var også fremsat i den forrige samling og blev behandlet første gang da. Jeg skal derfor henvise til, hvad mit partis ordfører udtalte om dem dengang.

Jeg har dog nogle enkelte bemærkninger til lovforslag nr. 10 om spiritus og gær. Mit parti ønsker en eventuel ophævelse af koncessionsordningen for fremstilling af spiritus drøftet i udvalget, idet vi går ud fra, at EFs landbrugsordninger, som må komme for fremstilling af spiritus, efterhånden må være så vidt fremskredne, at vi lovgivningsmæssigt kan tage stilling til dette problem, inden vi skal vedtage lovforslaget her i folketinget ved tredje behandling. Det er vor opfattelse,

at De Danske Spritfabrikker, som jo har enemonopol på fremstilling af spiritus her i landet, også er interesseret i ophævelse af den gældende koncessionsordning.

Vedrørende lovforslag nr. 7 om konkurrenceloven har jeg også en bemærkning at gøre i tilknytning til den holdning, mit partis ordfører hr. Hans Kjær i sidste folketingssamling gav udtryk for over for lovforslagets bemyndigelse til at gennemføre tvungen varedeklaration. I en beretning fra udvalget afgivet den 25. september har handelsministeren klart tilkendegivet, at bemyndigelsen til at foreskrive varedeklaration kun vil blive anvendt i det omfang, markedsintegrationen i EF gør det nødvendigt.

Vi vil også gerne udtrykke vor tilfredshed med, at handelsministeren har erklæret sig indforstået med, at før tvungen varedeklaration foreskrives, vil han forhandle med de berørte organisationer, herunder også forbrugerorganisationerne.

Jens Peter Jensen: På venstres vegne kan jeg medgive anbefaling til lovforslag nr. 6 om Danmarks erhvervsfond, idet jeg henviser til, hvad jeg sagde ved den tidligere behandling. Jeg kan anbefale lovforslag nr. 9 om en kartoffelmelsordning og lovforslag nr. 10 om spiritus og gær, idet jeg henviser til de bemærkninger, der blev gjort af vort partis daværende ordfører, hr. Johan Philipsen, ved behandlingen.

Lennart Larson: Jeg skal på mit partis vegne anbefale lovforslag nr. 7 om ændring af lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse og lovforslag nr. 8 om kontrol med overholdelsen af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordning om monopoler og konkurrencebegrænsninger til videre behandling.

Jeg vil gerne have lov ligesom hr. Mads Eg Damgaard at komme med et par bemærkninger til lovforslaget vedrørende uretmæssig konkurrence. Det er med tilfredshed, vi ser, at lovforslaget er blevet teknisk ændret på den måde, at man nu også har taget forbrugerorganisationerne med i selve lovforslaget. Med beretningen af 25. september og handelsministerens klare tilkendegivelse kan man måske undre sig over, at der ikke er noget i bemærkningerne om denne

[Lennart Larson.]

tilkendegivelse, og jeg vil da gerne bede handelsministeren om her fra talerstolen at bekræfte, at denne beretning vil indgå i udvalgsarbejdet, og at tilkendegivelsen vil blive givet over for det kommende udvalg.

Måske lige en praktisk bemærkning. Nu er det jo sådan, at lovforslagene slutter med: „Loven træder i kraft ved Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber“. Det kunne være, nu hvor det er en kendsgerning, at man skulle sætte datoen i for ikrafttrædelsen.

Per Federspiel: I tilslutning til det, hr. Lennart Larson sagde, vil jeg spørge handelsministeren, om dette tidste lovforslag egentlig hører hjemme i konkurrenceloven. Der er jo en vis tilbøjelighed til at rode love sammen. Jeg erindrer, at jeg engang skulle finde en ændring i byggeloven for Frederiksberg, og den var umulig at finde, indtil det viste sig, at denne lov var ændret ved en ændring i byggeloven for København. Det er jo ikke den slags ting, der gør livet nemmere for jurister. Men det er selvfølgelig en detalje.

De to lovforslag om ændring i aktieselskabsloven og i lov om forsikringsvirksomhed kan vi fra mit partis side tiltræde.

Jeg vil gerne tilslutte mig hr. Lennart Larsons tanke. Det gælder generelt for alle disse lovforslag, at der står til sidst, at loven træder i kraft ved Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber. Jeg tror, det vil være nyttigt at indsætte en dato nu. For nogle af dem bliver det 1. januar, for nogle 1. februar. For mange mennesker er den foreslåede formulering helt forvirrende, for man vil tro, at det er den 2. oktober, det er sket, mens der jo er forskellige ikrafttrædelsesdatoer for disse love.

Nordqvist: Jeg skal ikke benytte mig af formandens venlige tilbud om ekstra taletid, især ikke, da vi har behandlet alle forslagene én gang tidligere i foråret. Da nåede vi et godt stykke ad vejen, flere ukarheder er ryddet væk. Tilbage står en hel del spørgsmål, men dem kan vi jo få besvaret i den udvalgsbehandling, vi nu står over for.

Jeg vil godt rejse et par mere principielle spørgsmål. For det første mener jeg, at vi allerede nu må gøre os klart, at vi må ændre

vores arbejdsmetode her i folketinget. I de foreliggende lovforslag er der jo henvist til direktiver, regulativer m. v., og det kræver et kolossalt arbejde for os at finde ud af, hvor vi egentlig kan læse teksten til disse direktiver, eller hvad det nu kan være. Vi må erkende, at EF-ret, EF-regulativer og -forordninger og -domme er en del af dansk ret, som skal indgå i vores behandling her i folketinget, og jeg mener, det er rimeligt, at regeringen fremover, når der kommer den slags forslag, i lovforslagets bemærkninger citerer de pågældende regulativer. Vi har også, mener jeg, en vis oplysningspligt over for både erhvervsliv og borgerne i al almindelighed, og har vi citeret disse retsregler i forbindelse med forslagene, er det jo ikke utænkeligt, at vi også i betænkningen beskæftiger os med nogle af de regulativer, som vi baserer vores lovgivning på.

I sidste folketingsår, hvor vi bl. a. behandlede lovforslaget om monopoler, altså disse særlige „kommissærer“, efterlyste jeg en redegørelse eller en kort oversigt fra handelsministeren over de regler, der gælder i fællesmarkedet. De er tilgængelige for os i de 5 bind, vi her har fået, men det er besværligt at finde frem til bestemmelserne, og jeg tror, det vil være nyttigt, om vi får en kort oversigt over, hvilke regler det egentlig er, der gælder, og endvidere en oversigt over, hvorledes man helt konkret griber en sag an.

Der eksisterer endvidere et andet problem efter min mening. Et er jo, at vi skal harmonisere forskellige lovbestemmelser med reglerne i EF, noget andet er, at vi stadig væk må have for øje, at vi skal varetage interesserne også for dansk erhvervsliv og danske forbrugere. Jeg tænker her på, at man jo kan harmonisere — det gør man altså med varedeklarationerne, og jeg kan også nævne bestemmelserne om erhvervsfonden, hvor man skal gøre de risici, der dækkes ind, ensartede i de forskellige medlemslande — men det er jo ikke ensbetydende med, at stillingen dermed er lige. Inden for erhvervsfonden f. eks. er der jo ikke bestemmelser om, hvor mange millioner kroner det enkelte medlemsland må afsætte til eksportkreditter.

Jeg mener i øvrigt, vi skal været meget vagtsomme over for alle disse problemer, der ligger i de betragtninger, jeg her har

[Nordqvist.]

fremført, for det er jo stadig væk således, at den store erhvervsdrivende har mere magt end den lille, og at det store land vel også i nogen grad har det. Under alle omstændigheder går der jo en vis tid, før man får stoppet en handle måde, som måske ikke er i overensstemmelse med EF's regler og paragraffer.

Der er en anden ting, jeg også gerne vil bede ministeren om at kulegrave lidt. I bemærkningerne til lovforslaget om monopolerne fra sidste samling skriver ministeren, at der skal indhentes en retskendelse, inden disse „kommissærer“ i henhold til Kommissionens afgørelse kan skride til handlinger, forlange regnskabsbøger m. v. udleveret. Jeg føler mig ikke helt overbevist om, at det kan være rigtigt. Jeg tænker mig den situation, at en dansk domstol siger: ja men vi vil ikke afsige den kendelse. Hvad så? Det er jo Kommissionen som sådan, der nedlægger forbud mod en eller anden virksomhed eller en pris, hvad det nu kan være, og denne afgørelse kan indbringes for Fællesskabernes Domstol. Men hvis nu den danske ret siger: ja men vi nægter at føje Kommissionen! Jeg mener, det er et problem, som vi skal have afklaret, og jeg ser det gerne afklaret i det udvalgsarbejde, vi står foran. Jeg erkender, det er vistnok meget vanskeligt, men vi kan lige så godt tage hul på problemerne i de måneder, der går, indtil vi rent faktisk tiltræder medlemskabet.

Frandsen: De forslag, vi behandler i dag, er forslag, som er fremsat på grund af vores indtræden i fællesmarkedet, og SF har som bekendt modarbejdet dansk indtræden i fællesmarkedet, men det medfører ikke, at vi ikke vil være med til at gennemføre nogen af de forslag til love, som bliver fremsat nu i forbindelse med vores indtræden i fællesmarkedet.

Vi vil tage stilling til de enkelte følgelove, afhængigt af, om vi mener, det er fornuftige love, som vi eventuelt ville have været med til at gennemføre, uanset om vi skulle ind i fællesmarkedet eller ej. En del af forslagene i dag er forslag, som vi mener er gode og fornuftige, og som vi gerne ville have været med til at gennemføre under alle omstændigheder, og nogle af dem har vi sådan set ønsket os gennem flere år. Men når der er

tale om lovforslag, som vi ikke mener medfører forbedringer, i nogle tilfælde endda forringelser, ja, så kan vi ikke medvirke til deres gennemførelse, og vi vil så, når vi endelig skal tage vor stilling, om vi skal undlade at stemme, eller vi skal stemme imod forslagene, lade vor stilling være afhængig af, om vi mener, der er tale om, at det er nogenlunde neutrale forslag, som medfører begrænsede forringelser, eller der er tale om forslag, der vil medføre virkelige forringelser.

Jeg vil derefter gå over til at nævne et par ting vedrørende de enkelte forslag og dermed også give til kende, hvad SF vil gøre ved de enkelte forslag.

Jeg vil tage i første omgang de forslag, som vi mener vi positivt kan anbefale, og som vi derfor også kan stemme for. Det drejer sig om lovforslag nr. 7 vedrørende lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse. Det er en udvidelse af muligheden for krav om varedeklaration, som vi kan anbefale, og som vi mener under alle omstændigheder ville være et gode, uanset om vi skulle i fællesmarkedet eller ej.

Lovforslag nr. 8 vedrørende kontrol med overholdelsen af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordninger om monopoler og konkurrencebegrænsninger er så afgjort noget, som vi kan ønske gennemført, fordi det giver mulighed for en større kontrol med monopoler og giver mulighed for i højere grad at føre en ordentlig konkurrencepolitik over for de enkelte selskaber. Der ligger altså virkelig muligheder i det forslag for, at monopoltilsynet kan gribe ind og kan føre kontrol med de enkelte selskaber. Så må vi vente og se, om man inden for fællesmarkedet har mulighed for virkelig at føre den monopolkontrol, som man har bebudet fra EF-tilhængernes side. Vi har haft vores tvivl — og har den stadig væk — om, at det kan lade sig gøre selv inden for et større marked som fællesmarkedet at føre en virkelig monopolkontrol. Men altså, vi må se, og i hvert tilfælde er det nødvendigt at gennemføre den slags bestemmelser, som ligger her i lovforslaget, for at det overhovedet kan fungere. Lovforslag nr. 11 og 12 om henholdsvis aktieselskaber og forsikringselskaber kan vi også anbefale, idet der også her er tale om nogle forbedringer, bl. a. vedrørende større åbenhed over for selskaberne

[Frandsen.]

og krav om regnskaberne offentliggørelse. Derfor finder vi, at disse forslag er afgjorte forbedringer. Det er måske beklageligt, lige som ved de to andre, at vi er nødt til at gennemføre dem som en slags tvang under hensyn til fællesmarkedet, men det lader vi os altså ikke distrahere af. Vi kan altså anbefale disse fire lovforslag til gennemførelse.

Hvad derimod angår de andre lovforslag, henholdsvis nr. 6 om ændring af lov om Danmarks erhvervsfond, nr. 9 om ændring af lov om en kartoffelmelsordning og nr. 10 vedrørende ændring af lov om spiritus og gær, kan vi ikke se nogen forbedringer i de forslag, ja, der kan endda være tale om forringelser.

Med hensyn til lovforslag nr. 6 vedrørende Danmarks erhvervsfond medfører ændringen jo, at man ikke i loven klart siger, hvornår man giver garantien, men overlader det til ministeren. Det sker af hensyn til, at man kan indrette det efter de forskellige EF-direktiver på det område. Det er altså et forslag, som vi ikke mener vil gavne, og vi mener derfor ikke, at vi kan medvirke ved dette lovforslags gennemførelse.

Med hensyn til lovforslag nr. 9 og 10 vedrørende henholdsvis kartoffelmelsordning og spiritus og gær har vi endnu ikke fået påvist, at det er forslag, som i sig selv er gode, og vi kan derfor kun opfatte dem som forslag, som skal tilpasse vores ordninger ved indtræden i fællesmarkedet til EF, og vi kan derfor i hvert tilfælde på nuværende tidspunkt ikke anbefale disse to lovforslags vedtagelse, men regner med at undlade at stemme ved tredje behandling af disse to ligesom ved lovforslag nr. 6 om Danmarks erhvervsfond.

Men hvis der i udvalget f. eks. kommer ting frem vedrørende de sidste to lovforslag om, at der ikke er behov for de bestemmelser, som vi har i øjeblikket, på grund af ændrede forhold, ja, så kan det være, at vi kan ændre opfattelse.

Handelsministeren (Erling Jensen): Jeg skal takke partiernes ordførere for en overordentlig venlig modtagelse af disse lovforslag. Jeg er ganske enig med samtlige ordførere i, at de ikke indeholder det store politiske sprængstof — det kommer for erhvervs-

sektorens vedkommende først senere — og jeg skal også bekræfte, at der er tale om genfremsættelser, og ved disse genfremsættelser har vi søgt at tage hensyn til det udvalgsarbejde, der foregik i forrige samling. Vi skulle derfor kunne nå en meget stor enighed om disse lovforslag.

Til de enkelte ordførere skal jeg blot gøre et par ganske enkelte bemærkninger. Når hr. Poul Dalsager spørger, om det er nødvendigt at opretholde lov om spiritus og gær, og når hr. Mads Eg Damgaard direkte nævner, at man gerne ønsker en eventuel ophævelse drøftet i udvalget, og når endelig hr. Frandsen peger på, at der under udvalgsarbejdet kan komme synspunkter frem omkring bl. a. denne lov om sprit og gær, der kan medføre dens ophævelse og måske også en tilslutning fra SF til dens ophævelse, så skal jeg understrege allerede hér, at jeg har fundet det rimeligt og rigtigt at lægge det lovforslag frem, som udvalget beskæftigede sig med i forrige samling, men jeg er enig med de tre ordførere i, at der er i den allerseneste tid — i de allerseneste dage oven i købet — sket så kraftige fortsatte ændringer i forholdet omkring loven om spiritus og gær og i forholdet om koncessionsordningen, at det meget vel kan være rimeligt at overveje, lige så snart udvalget har haft lejlighed til at gøre sig bekendt med disse oplysninger, om ikke handelsministeren skal fremsætte et lovforslag om ophævelse af loven om spiritus og gær i stedet for. Den nuværende koncessionsordning for De danske Spritfabrikker udløber med udgangen af dette år. Det gør, at hvis vi ønsker at ophæve loven og dermed ønsker at ophæve koncessionen, så er det et af de lovforslag, jeg skal bede erhvervsudvalget om at se tidligst på af hensyn til en hurtig behandling og en hurtig mulighed for at fremsætte et nyt forslag, hvis vi kan nå til nogenlunde enighed herom.

Hr. Lennart Larson nævnedé specielt lovgivningen omkring konkurrenceloven, og jeg takker for hans vurdering af, at vi har gjort et fremskridt ved at føje forbrugerorganisationerne ind som høringspartnere både i det nye stk. 2, i § 16 og i det i forvejen eksisterende stk. 1.

Jeg vil også meget gerne på den af hr. Lennart Larson givne baggrund bekræfte,

[Handelsministeren.]

at det tilsagn, jeg gav i det udvalg, der beskæftigede sig med dette lovforslag i forrige samling — et tilsagn om, at jeg kun ville anvende bestemmelsen i stk. 2 i situationer; hvor markedsintegrationen gjorde det ønskeligt — naturligvis står ved magt også ved behandlingen af det lovforslag, der nu er lagt frem.

Og så skylder jeg at sige både til hr. Lennart Larson og hr. Per Federspiel, at jeg meget gerne i udvalget drøfter datoindføjelser i stedet for den bredere formulering, der er benyttet i samtlige lovforslag.

Hr. Nordqvists principielle betragtninger — specielt knyttet til loven om kontrol med monopoler inden for fællesmarkedet, men jo generelle i deres indhold — om anvendelsen fremtidig af EF-direktiver i denne sal og ved lovforberedelse er jeg enig i: Jeg føler mig overbevist om, at når, skal vi sige den byge af lovforslag, vi for øjeblikket behandler omkring selve tilslutningsproblematikken, er overstået, så vil vi kunne finde, i samarbejde for mit vedkommende især med erhvervsudvalget, sådanne former for oplysninger, at det kan blive rimeligere og lettere at arbejde med lovforslagene for de udvalg, der skal behandle dem, og for hele folketinget, og også sådan at det kan blive mere overskueligt for den omverden, der senere skal anvende disse love og også vil interessere sig for deres baggrund.

Problematikken om retskendelser skal jeg på den af hr. Nordqvist givne foranledning sørge for bliver nærmere undersøgt, så resultatet er til disposition for udvalget, og på samme måde skal jeg drage omsorg for, at vi søger bedst muligt at fremskynde de ønskede redegørelser for de forskellige landes monopolregler.

Endelig synes jeg, jeg har grund til at takke hr. Frandsen specielt for den holdning, som han her for første gang i forbindelse med EF-love gav udtryk for. Jeg håber, den er typisk for vurderingen af disse love; og jeg synes, det er en meget værdifuld indstilling, når man understreger, at der bliver ikke fra SFs side tale om nogen generel modstand mod lovforslag, der har tilknytning til EF-problematikken, men en saglig, fordomsfri gennemgang af hvert enkelt lovforslag. Jeg takker hr. Frandsen

og hans parti for denne holdning og også for, at den giver sig udtryk i, at han mener at kunne tilsige en velvillig behandling af hovedparten af de fremsatte lovforslag og også har givet mig godt håb om, at vi under den fortsatte udvalgsbehandling vil kunne komme endnu længere.

Jeg skal altså endnu en gang blot takke for en meget positiv modtagelse og tilsige udvalg og folketing, at jeg skal bestræbe mig for, at de oplysninger, der er nødvendige under disse sagers videre behandling, kommer dem i hænde i så stort et omfang, som de måtte ønske det.

Mads Eg Damgaard: Jeg beklager over for handelsministeren, at jeg ikke stillede dette spørgsmål straks under mit første indlæg. Det drejer sig om § 2 i lov om fremstilling af spiritus og gær. Her står nemlig:

„Tilladelse til fremstilling af gær og sprit samt akvavit og brændevin kan kun gives til virksomheder, der drives i selskabsform“.

Jeg vil gerne spørge: hvis nu det hele bliver frit, kan så ikke også enkeltmandsvirksomheder få lov til at fremstille spiritus og brændevin?

Handelsministeren (Erling Jensen): Blot ganske kort: med den nye situation vedrørende lov om spiritus og gær, der er opstået både ved hr. Mads Eg Damgaards og andres bemærkninger om muligheden for at ophæve loven, så får vi jo nu en god lejlighed til at få dette spørgsmål således undersøgt, at det kan komme til at indgå i udvalgsarbejdet i overvejelserne om, hvorvidt man ønsker at ophæve loven, og hvilke konsekvenser det vil få.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
 vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af næringsloven.

(Lovforslaget (nr. 14) findes i tillæg A. sp. 157, fremsættelsen i tidenden sp. 59).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Lone Nielsen: Den foreslåede ændring af næringsloven kan vi i socialdemokratiet give vor tilslutning til. Jeg har forståelse for — og det har vi i vort parti — at det kræver sin tid at udarbejde et centralt erhvervsregister, som formentlig vil betyde en forenkling i administrationen både for de erhvervsdrivende og for myndighederne.

Den nye bestemmelse, som indebærer en ophævelse af pligten til at løse næringsbrev og erstattes med en anmeldelsespligt, udsættes altså nu for anden gang. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at arbejdet er meget langt fremme med at etablere et omfattende centralt erhvervsregister. På den baggrund er der måske grund til at overveje, om det er nødvendigt at udsætte ikrafttrædelsestidspunktet hele 2 år, nemlig til 1. januar 1975. Det er jo muligt, at arbejdet bliver færdigt før, og i så fald kunne man vel lade loven træde i kraft noget før.

Endelig kunne jeg også tænke mig at høre ministeren, om dette erhvervsregister skal tilknyttes Danmarks Statistik, eller om det skal placeres som en selvstændig institution. Det er muligt, det ikke er afklaret endnu, og i så fald kan vi komme tilbage til det senere i erhvervsudvalget.

Med disse meget få, korte bemærkninger skal jeg tilsige socialdemokratiets støtte til gennemførelse af lovforslaget.

Mads Eg Damgaard: Ved næringslovsreformen i 1966 blev det bestemt, at de gældende næringsbreve skulle afløses af en anmeldelsespligt for handlende, industridrivende og håndværkere samt spediterer og vognmænd. Denne ændring skulle ske fra 1. januar 1970, men for at det kunne ske, forudsattes det, at der blev oprettet et erhvervsregister. Det har taget tid at oprette et sådant register, og derfor blev fristen forlænget til den 1. januar 1973.

Det er nu oplyst, at man endnu ikke er færdig med oprettelsen af dette register, og

at man skønner, det tager mindst 1 år, før det er færdigt, hvorfor man beder om at få fristen yderligere forlænget 2 år, altså til den 1. januar 1975.

Jeg kender jo ikke til sagens enkeltheder i den forstand, så jeg tør ikke kritisere, at det har taget 9 år, før man kan oprette et sådant register, og jeg ville meget gerne spørge handelsministeren, om ministeren ved noget om, hvorfor det skal tage så lang tid. Det må der være en bestemt grund til.

I øvrigt vil vi gerne tilsige vor velvillige medvirken til en hurtig behandling i udvalget.

Jens Peter Jensen: Venstre kan anbefale lovforslagets gennemførelse, og jeg skal kun sige dette, at det er jo vigtigere, at vi får sagen ordentlig forberedt, end at vi forharster os; om det kommer et år før eller senere, er såmænd ikke så væsentligt, men kunne sagen måske blive normdannende for, at det høje ting var mere opmærksom på de administrative konsekvenser af den lovgivning, vi gennemfører, end vi normalt er, så har også denne lille sag haft en god virkning.

Gunner Baunsgaard: Næringsbrevordningen, som dette lovforslag omhandler, blev behandlet i folketingssamlingen 1969-70, og den blev da af fru Dagmar Andreasen og daværende handelsminister Knud Thomsen betegnet som overflødig.

Et lovforslag, der fortsat kræver næringsbrev for erhvervsdrivende m. fl., skal alligevel igennem møllen en gang mere ved, at et årstal ændres fra 1973 til 1975. Handelsministeren forventer, at erhvervsregisterudvalget i løbet af kort tid afslutter sit arbejde, sådan at erhvervsregisteret snarest kan overflødiggøre næringsbrevene. Det er nok realistisk at udsætte til 1975, men vi ser gerne et tidligere tidspunkt; dog skal vi ikke fra det radikale venstre lægge hindringer i vejen. Vi anbefaler.

Ruth Olsen: Vi kan såmænd også godt tilslutte os denne udsættelse. Dog kan jeg ikke dy mig for at udtrykke min forundring over, hvor langsomt bureaukratiet arbejder også i Danmark.